

Időszerű és időszerűtlen jegyzetek könyvekről

Németh: Cseresnyés — **Szabó:** A magyarság életrajza — **Somogyi:** Kertmagyarország felé — **Gombos:** Álom az országból — **Kodolányi:** Rókatánc — **Tóth-Szabolcsi:** Mozart élete és művei —

Könyv és kritika

A könyvekről csak keveset. Inkább arról írunk, ami *mögöttük* van. Ugyis annyit ér minden könyv, amennyit ki nem mondott — de érzett — gondolatot megfogalmaz, vagy amennyi új gondolatnak szülője. Most meg akarjuk mutatni, hogy hatottak ránk ezek a könyvek. Ezek a hatások természetesen minden olvasónál mások lehetnek. Itt csak pár példát szeretnénk adni: mi értelme lehet egy-egy könyvnek. Néhány jegyzetlap, semmi több, amit adunk. Igaz, hogy ezekben a napokban *másféle* jegyzeteket forgat minden becsületes egyetemi hallgató, mégsem könnyű ellenállni a kísértésnek. Ezek a sorok kedvesinálók akarnak lenni egy-egy könyv elolvasásához. Annyi jó könyvtől ijeszt el bennünket a szokványos könyvismertetés, hogy most valami mást akarunk, ismertetés helyett valamit, ami több is, kevesebb is. Kritikát nem akarunk adni. Ugyis rá kellett jönnünk mostanában, hogy a mai magyar szellemi életben *nem lehetséges* igazi kritikát gyakorolni.

Az olvasó pedig... nem tudja, mihez nyúljon. Már szégyenli, hogy anynyi Herezeg regényt olvasott el középiskolás korában, Máraiékból is kiábrándult azóta. A népi írók oldalán sok művet talál, de nagy részük ugyanazt mondja. A kritikán nem tud eligazodni, mert a Tiszántúl, Magyar Élet, Magyar Ut, Hajnalodik mindent egyformán dicsér: remekművet és epigonizmust. A Híd, Diárium, Magyar Csillag, Kultúr szemle és az erdélyi folyóiratok kritikája nem rosszindulatú, de attól függ, ki írta. Ha a „népi” irodalommal rokonszenvező kritikus tollától származik a cikk, engedékeny, jóakarát hatja át, s közepes műről is csak jót ír, mint a népi Magyarország lapjai. A többi lap — nem ismer el semmit.

Remekül megmutatkozott ez a

Cseresnyés

körül, mikor a jól szervezett támadók minden fogásukat elárulták. Erről eleget írtunk a Szegedi Híd legutóbbi számában. Most azután nyomtatásban is megjelent a Cseresnyés, ez a „csak azért is” könyv, élén Karácsony Sándornak a Szegedi Hídba írt tanulmányával. A könyv jövedelme a hőmezővásárhelyi Tanyai Tanulók Otthonát fiatal tanárvezetői — Cseresnyésnek nevezték el, hogy megmutassák: nem fantazmagória a gondolat, melyen Németh László műve felépült.

Új szellem a tudományban

Németh László egyik legfontosabb tanítása, hogy az „új magyar szellemiség” irodalmi és művészeti eszményei magukban nem állhatnak meg, s csak akkor van igazán értelmük, ha tettek fakadnak nyomukban. Az irodalom és művészet ugyan saját magában hordozza értelmét, az új szellemiség azonban még többet akar: magyarságunk igazi megismerését és a tapasztalatok felhasználásával a ma-

gyar élet antinomiáinak megszületését. Mindez természetesen nem lehet a szépirodalom célja, itt már az iránymutató művészet szellemének a tudományos és mozgalmi élet (szándékosan írok mozgalmat a rossztelmu „politika” helyett) síkjára kell vetődnie. Itt a bökkenő: ami csak irodalom, művészet, — ami elv, eszmény volt, remek műalkotásokat hozott létre, tudományos életünk azonban annyira idegen volt, hogy nagyon nehezen tudta áthatni. A magyar mult és jelen, magyar föld, fajta, a társadalom, nevelés, közigazgatás, termelés problémáinak vizsgálata nagyon nehezen indult meg. A néprajz ugyan kitűnő eredményeket ért el, mert nem voltak előzményei, nem kellett a német egyetemeken kialakult módszereket követnie, — de a többi tudományágban legtöbbször messze járt a magyar élettől a tudományos kutatás, vagy pedig jó szellemű, de szakzempontból csaknem használhatatlan, dilettáns műveket hozott létre. Az új magyar szellemiség győzött az irodalomban, zenében, de a szemináriumokból nehezen tudta kiszorítani az idegeneket, akik kitartóbbak voltak és a részletek szorgos kutatására alkalmasabbak, mint a magyar fiatalok, akik mindenben a nemzet és ország sorsát keresték, túl messze akartak nézni, s nem volt kedvük ahhoz, hogy apró adatok ezreiből vonjanak le tanulságokat.

Hál’ Istennek, egy-két év óta javul a helyzet. Vannak fiatalok, akiket már az új szellemiség nevelt, s néhány kitűnő tudóstól megkapták a tudomány szenvedélyét is. Vegyük például a történelmet. A magyar mult szellemét az írók már felhozták a mélyből: Móricz, Kodolányi és a többiek hatalmas alkotásai, meg Németh László történelmi vázlatai megtalálták a lényegét. A tudományos kutatásban is már éveket ezelőtt szakítottak az üres adatközlő történelemszakkal. Székfi és Mályusz és mások is, lehet, hogy helyel-közzel szemben állnak az új szellemiség elveivel (sőt esetleg egymással is), mégis az új szellemet készítették elő a tudományban, mert ők is a *lényeg*et keresték, s a multban nem a csatákra és udvarokra, hanem a népre szegezték tekintetüket. Az új módszer jelentősége elvitathatatlan. A népségtörténelmi kutatások megindítása pedig felmérhetetlen jelentőségű. Ezért üdvözljük örömmel az első népségtörténelmi összefoglalást, *Szabó István* könyvét. Címe:

A magyarság életrajza

Az első könyvek egyike, melyben új szellem és tudomány végre teljesen találkozik. Ha pedig megnézzük remek bibliografiáját, észrevehetjük, hogy ma már a részlettudományban is új szempontok érvényesülnek. Itt elég, ha a szerző Ugoesa-vármegyéről írott művére utalunk. Szabó István munkája példa lehet számunkra. Tudós kutató, aki hajlandó foglalkozni kitartatlan részletekkel, először a részletkutatások eredményeit teszi közzé, de közben a lényegről, a nagy tanulságokról sem feledkezik meg. Cikkeket ír, s egy kitűnő kis összefoglalás parasztságunk történetéről. S most összefoglalja az eredményeket. A magyar nép életrajzában. Szerény, nem *lezárja* a kutatást, csak meg akarja indítani: Targyalja magyar

népiség ledülő-hanyatló sorsát, az idők folyamán beköltözött más népelemeket, s a magyar nemzetesthez való viszonyukat. Rengeteg eddig ismeretlen adatot dolgoz föl, leváltári kutatások eredményeit hozza.

Bizunk abban, hogy a fiatal tudósgeneráció az ő útján halad tovább. Az Eötvös-kollégiumban éppen úgy, mint vidéki szemináriumokban magyar fiatalok egész sora nevelődik komoly tudományos munkára. Nem hiányzik belőlük a mérhetetlen tudni-vágyás, de már az új irodalom nevelte őket. Vajon mit fognak produkálni? Reméljük, rövidesen jelentkeznek az eredmények. Bartucz, Csüry, Györffy, Horváth, Mályusz és a többiek, tudományos munkája, az írók szellemi előkészítése és a szociográfusok népszerűtete találkozni fog egy magyar tudományosságban. Az egyes tudományágak határa egyre inkább elmosódik (ez a jelenség már most erősen érezhető), ezért a kutatónak nagyon sok területen kell otthon lennie, s hatalmas áttekintőkészség és tudás-massza fölött rendelkeznie. Nehéz lesz, de hisszük, hogy sikerülni fog. Bízgatás Szabó István könyve.

Eszme és gyakorlat

Mindez azonban nem elég. A szellemnek tetteket kell érlelnie. A politikától nem sokat várhatunk; a magunk munkájától annál többet. A magyar élet minden területén valami *mást* kell teremtenünk, ami most van. Itt van pl. a mezőgazdasági termelés kérdése. Az irodalom itt is előljárt: Németh László már éveket ezelőtt megírta, hogy Európa gyümölcsös és zöldségkertjévé kell átalakítanunk az országot, ha meg akarunk maradni. Tömegtermelés helyett minőségi termelés az ideál. — Előállott egy parasztember, *Somogyi Imre*, aki egész életét ennek a gondolatnak szolgálatába állította. Gyümölcskonzerválást talált ki, megmutatta, hogyan lehet védekezni a fagykár ellen, s apró fogások egész sorával tökéletesítette a termelést. Előszedte a magyar földművelés hagyományait, s bebizonyította, hogy ezekben találhatjuk meg az itteni milió legmegfelelőbb termelési és állattartási módozatait, amiket az idegen mezőgazdaság szolgálai másolása háttérbe szorított, mérhetetlen kárt okozva ezzel a nemzetnek. Szegény Györffy István mennyire örülne, ha figyelhetné Somogyi működését! Kerékpárra kapott, járta a népfőiskolákat (a SZEI népfőiskolai tanfolyamán is előadott), lelkesítette és tanította a fiatal parasztleányokat éppúgy, minő az ételmiségéket. Mert szükséges, hogy a lehetőségeket és tennivalókat ismerje az ország jövő vezető rétege is, nehogy előforduljon, hogy a parasztság egészséges vállalkozásai a hivatalos körök részvételenségén és esőkönyösségén akadjanak el. Főként ezért jelentős Somogyi új könyve, a

Kertmagyarország felé

Rövid összefoglalása ez az alapelveknek és gyakorlati tennivalóknak. Igen, végre egy gyakorlati könyv! Jelentősége azért olyan nagy, mert talán első kísérlet arra, hogy az új szellemiség eszméit a mindennapi életre alkalmazza. Kár, hogy drága a könyv, és így inkább csak az értelmiségeknek adhat útbaigazítást, ezek pedig aligha foghatnak hozzá a háurszövéshez. Ezrével kellené terjeszteni ezt a könyvet a parasztiatlanság körében, népfőiskolákon, és leventeösszejöveteleken vezérkönyvvé tenni, az író pedig megbízni, hogy a mezőgazdasági reformok részleteire is tegyen javaslatokat, és új, vagy már csak a parasztság hagyományában élő, bevált módszerek egész sorát hozza nyilvánosságra.

Az új magyar irodalom képe

Ebben a cikkben sok szó esett már az új szellemű irodalomról. A Szegedi Híd olvasóinak jó része ismeri őket. Főként a fiataloknak írunk, ezek pedig már középiskolában megismerkedhettek az új írógárdával. Ezért nem állhatunk neki, hogy minden cikkben ismertessük kik tartoznak és mi okból az új szellemiség írógárdájához. Ehhez különben is nem néhány oldal, de könyv kellene.

Egyik fiatal kritikuskunk, *Gombos Gyula* írta meg a könyvet:

Álom az országról

Erdélyi József, Sinka István, Sértő Kálmán, Illyés Gyula, József Attila, Szabó Lőrinc, Tamási Áron, Kodolányi János, Veress Péter, Németh László írói portréját adja, s könyvét nemcsak azok olvashatják kíváncsian, akik ezzel a könyvvel akarják bevettetni magukat a mai magyar irodalomba, hanem azok is, akik régen olvassák, ismerik ezeket az írókat. Gombos remek intuiciójú kritikus: annyi újat és érdekeset mond egy-egy íróról, hogy mindenkit meglep. Nemcsak a portré jó, de szinte programot is ad az íróknak: ki mire képes, kinek hogyan kellene fejlődni, kitől mit várunk.

Gombosnak nagyon jó a kritikai érzéke, de hiányzik belőle Németh László nagy műveltsége és lelkiismeretessége, mely érzi, hogy a kritikus felelős azért, amit mond. Több megfontolás és alaposabb kidolgozás nem ártott volna.

Rókatánc

A tavasz legnagyobb meglepetése Kodolányi Rókatánca volt. Nem hittük, hogy az Esti beszélgetés és az Istenek után változhatik a kép, amit magunkban az íróról megrajzoltunk. A kötetben szereplő elbeszélések, cikkek jó részét különben is már olvastuk egyik másik folyóirat hasábjain. *Együtt* azonban egészen megdöbbenettünk. Az élmény még tulságosan friss ahhoz, hogy komoly kritikára vállalkoznánk. Azt azonban állítjuk, hogy Kodolányi írói gazdagsága minden eddigi művével erősebben mutatkozott meg a Rókatáncaiban. Imponál az a hallatlan biztonság, mellyel anynyiféle területen otthonosan igazodik el. Hány írókn tud ennyiféle hangon, ennyiféle témáról megszólalni? Kodolányi népi realizmus egészen egyedülálló: most látjuk, mennyit fejlődött! Az író egymaga végigfutotta a naturalizmus teljes pályáját. A naturalizmusát, mely egyszerre művészeti irány és szociális tevékenység. De ha kell, lírikus az író, elmélyülő, egészen másképp emberi, mint amott. És történetértékelése! Azt hittük, hogy csak egy nagy regény katedrálisában lehet úgy felépíteni a multat, mint pl. a Boldog Margitban. Itt — egy novellában szinte minden benne van! Nagy biztatás ez a kötet a kisebb műfajok kedvelőinek. Nincs még vége az elbeszélésnek!

Jó volna átgondolni, mi az oka, hogy az idő a nagy műveknek kedvez. Az előző világháború óta egyre nagyobb vállalkozások, csupa teljes világgépet ígérő mű: akár a multban, akár a jelenben játszódják. Cél: összefoglalni, leírni, a ma és az utókor számára! Ez is a nyugateurópai kultúra hanyatlását mutatja, mint az építkezés óriási méretei, melyek a kultúr-morfológia szerint minden művelődés pusztulását megelőzik! Erre nem könnyű választ adni, most nem is lehet célunk. Csak azt akarjuk mondani: nagy örömünkre szolgál, hogy az indokolatlanul túlméretezett nagy regények korszakában éppen egy olyan író alkot kis művekben is maradandót, aki a háborúutáni magyar irodalom egyik legértékesebb történelmi trillogiáját írta.

Ismételjük, Kodolányi sokoldalúsága még egy kötetében sem mutatko-

zött meg ennyire. Ebben a kötetben válik egészen nyilvánvalóvá az is, hogy tud lírai hangon is írni!). Epikájában nem a cselekmény, nem is az érzelem, de a mondanivaló, a *tanulság* dominál. Szabó Dezsővel rokon, és pontosan az ellenkezője Németh Lászlónak. Németh a tanulmányba zárt költő, aki azért műveltebb, mint más és csak azért tanít, oktat, nevel, mert költőnek való érzékenységi lelke még a felelősséget is jobban érzi mint más, és ez a felelősségérzés kényszeríti a tanulmányhoz. Némethnek minden cikk önmegtagadás: Kodolányinak ez az eleme és minden nagy regény, vagy kis novellája csak legművészebb formája a tanulmányoknak.

Mély némettség

Mozart halálának százötvenedik évfordulója megajándékozta a magyar zenei irodalmat Tóth és Szabolcsi könyvével:

Mozart élete és művei

A hazai Mozart-iroalom, ahhoz képest, hogy milyen gazdag pl. Beethoven irodalmunk, meglepően szegényes és ezért nagy örömet jelent számunkra, hogy a hiányosságokat ilyen kitűnő könyv tölti be. Meglepő, hogy ilyen rövidre fogott könyvben tökéletes képét tudták megrajzolni a mester egyéniségének, életének, fejlődésének, az őt ért zenei hatásoknak és volt helyük még arra is, hogy művészetét kielemezzék. Azonban nem érdemelne meg a könyv, hogy foglalkozunk vele, ha mindezt csak egymás mellé illesztett adat felsoroló fejezetekben találánk meg: Tóth és Szabolcsi művének legfőbb értéke, hogy mindezt párhuzamosan teszi. Bemutatja, miként bomlott ki Mozart életéből a mozartói mű, és mi volt az összefüggés élet és mű között. A mozartói alkotás ilyen képe szinte jelképes jelentőségűvé lesz: az örök *humánus* titkait fessegetik a szerzők. Hogyan nő ki a mozartói tiszta emberiség különböző európai kultúrkörök sokszor szembenálló tartalmából. Hogyan tanulja meg a korabeli Párisban: élni fenntartás nélkül az életet, egyúttal azonban a forma hatalmával kiragadni azt a köznapiságból. Hogyan használja fel az olasz derűt, a teljes olasz életet: az éneket, a melódiát. Hogyan tanulja meg a szigorúan körülhatárolt formák mögött feltárni a halhatatlanság perspektíváját. Zenét szerezni: Mozartnál maga az élet. Az élet bennem van, de mégis távol van, nem lehet az enyém, csak a tükröképe a zenében lehet az enyém... S hogy döbben rá lassan a lelke mélyen nagygnak, szépek érzett életnek és saját nyomorúságos sorsának tragikus ellentétére, és hogyan nyúl vissza a német múltba, hogy keresi a nép zenéjét és — Bachot. Hogyan néz szembe egyre határozottabban a valósággal, ha idealizmusa nem is török meg soha. Felidézi az élet egészét, de közben egyre kegyetlenebbül érzi, mint siklik ki alóla a mindennapi valóságnak az a reális alapja, melyhez művészetét kötötte, mint rohan el mellette az élet, melynek munkássá vá szegődött. Képzületét démonikus tüzellel felizzó belső élet keríti hatalmába. *Összefoglalni: Mozartnál egykor annyit jelentett, mint a zene köreit kiterjesztve az élet különböző köreire, azokban reálisan elhelyezkedni; a mostani összefoglalás (Don Juan) törekvése azonban: beleágyazni a világot a műalkotásba, s abba egyedül maradni a világgal. És végül, hogy erősödik lelkében a vágy, teljesen átadni sorsát a transzcendentális hatalmaknak.*

Táj és művészet, egyén és közösség, ~~szépség~~ és alkotás rejtélyes összefüggéseit teszi világossá ez a Mozart-könyv. És mást is: megmutatja a német szellem lényegét, azt, hogy milyen európai összegezésre volt képes Mozart, s az összegezés — latin és germán kultúra szintézise — nemcsak kikristályosítása mindannak, ami volt, hanem csodálatos előrehaladás is.

Zenei nevelés

A Szei-nek megalakulásától kezdve egyik főcélja volt, hogy az egyetemi nevelést kiegészítse, s ennek megfelelően a művészetek szeretetére és ismeretére nevelje tagjait. Ez volt a főcélja a Magyar Szó Munkaközösségnek, a Művészetkedvelők Munkaközösségének de a Magyarságismereti Munkaközösség programja is lehetőséget adott az ilyen törekvéseknek. E helyen csak a zenei neveléssel szeretnénk pár szóban foglalkozni (a képzőművészeti nevelés külön cikket kívánna), mert az Egyetem ezen a rendkívül fotos területen igen keveset tehet: egyetemünkön pl. ez évben csak két zenei tárgyú kolégium volt.

A legmagasabbrendű művészet. érdekében végzett nevelőmunkát elsősorban a legáltalánosabb jellegű zenével, a népdallal akartuk végezni. A Szei tagjai nagy számban vettek részt Szógi professzor kitűnő népszerűsítő előadásán, melyet az Egyetembarátok Egyesülete által rendezett szabadegyetemen tartott. Ezen kívül még két népszerűsítő előadás volt ebben a tanévben: Péczy Attila előadása a Rákóczi B. E.-be, s Balla Péteré egy nagyvillén.

A két kitűnő népdalgyűjtő a magyar népzene elemeiről beszélt az ifjúságnak és az előadást számos népdal megtanulása követte. Különösen nagy sikere volt Balla Péter nagyobb nyilvánosság előtt tartott előadásának, melyen az egyetemi és főiskolás ifjúság jó része megjelent s a nótatanulásnak csak este tizenegy óra felé vetett véget az egyetemi kapus sürgötése. — Aki azután a bevezető előadásoktól kedvet kapott, hogy komolyabban foglalkozzék a magyar népzene kérdéseivel, rendszeresen hallgatta Szógi Endre egyetemi előadásait, ha pedig ezt elfoglaltsága nem engedte meg, sokat tanulhatott Péczy Attila újabb előadásából, melyen „A magyar népdal keletkezése” e tanulmányát olvastatta fel. A Magyarságismereti Munkaközösség előadásorozatában elhangzott tanulmány összefoglalta a népdal eredetét s a különféle hatások felderítésére vonatkozó kutatások eredményeit, és igen sok úttörő jellegű megállapítást is tartalmazott. Természetesen ezt az előadást is, mint a többiekét számos ének és lemez illusztráció kísérte. A Szei n. i. a népzene kedvelői részére népi hanglemezeket szerzett, s ezek az Otthonban állandóan a tagok rendelkezésére állanak. A könyvtárban pedig megtalálhatók az összes daloskönyvek, s Balla Péter Kis Magyar Daloskönyvéből száz példánnyal rendelkezünk. Folyóírástárunkban megtalálhatók az Énekeszó és Éneklő Ifjúság számai.

A népdal jegyében zajlott le téli népfőiskolai tanfolyamunk is. A parasztfiatalság és az előadásokon megjelent egyetemisták előtt Tihanyi Nándor ismertette a magyar népzene múltját és jelenét. E mellett a nap minden szakában alkalmat adtak a fiúknak az éneklésre, s az esti megbeszéléseken is számos nótát tanultak a környékbeli falvak gazdálkodó ifjai.

A Szei-nek azonban gondja volt a műzene pártolására is. Sajnos zenekart egyelőre nem lehetett szervezni, de igen sok lehetőség nyílt komoly zene hallgatására. Minden hangversenyre kedvezményes jegyet biztosítottunk a Szei tagjainak. A hanglemeztárat, mely a kitűnő rádióval együtt mindig a tagok rendelkezésére áll, előre megállapított terv szerint gyarapítottuk, úgyhogy abban ma már Bachtól Ravelig csaknem minden nagy zeneszerző alkotásai megtalálhatók. Még arra is vigyáztunk, hogy a lemeztárban ki-sebbségben legyenek az amúgy is igen népszerű olasz operalemezek, s a modern zene is megfelelő képviselőt kapjon.

Az egyetem és a Szei ünnepélyein több ízben szerepelt Énekkarunk, mely ez évben először működött vegyeskar-ként. Kertész Lajos karnagy úr vezetésével igazán kitűnő munkát végeztek. Rengeteg próbájukkal egyike vol-

tak a Szei legjobban működő munkaközösségeinek. (Az Énekkar munkájáról a Szegedi Híd előző számában külön is szólottunk.)

Zenei szempontból is kitűnően sikerült a Szei március 14-i ünnepélye, melyen az Énekkar Bárdos népdalfeldolgozásokkal szerepelt és Balla Péternek — aki ezúttal mint zeneszerző és hegedűművész mutatkozott be — két darab helyett hét számot kellett eljátszania a közönség szűnni nem akaró lelkesedésétől kísérvé.

Az utolsó nagy zenei esemény a kolozsvári református teológiai fakultás énekkarának május 10-én rendezett hangversenye volt, ugyancsak az Auditorium Maximumban. A Szei ennek a hangversenynek megrendezésével azt is kifejezésre akarta juttatni, hogy a magyar lényeknek művészi megnyilatkozása minden más „szempontnak” fölötte áll és senki nem találja különösebben, hogy a katolikus Szegeden a kolozsvári ref. teológia énekkarát látjuk vendégül. Ünnepe volt ez a hangverseny annak a barátságának is, mely a Szei-t a kolozsvári egyetem egység-szervezetéhez fűzi. Mindezek fölött ünneppé avatta az estét az énekkar valóban művészi teljesítménye. Benedek Kálmán vezényletével igen jól szólaltatták meg a szebbnél-szebb népdalfeldolgozásokat.

Meg kell még emlékeznünk a közös rádióhallgatásról; a legértékesebb hangversenyeket együtt hallgattuk meg a Szei Otthonában. Sajnos, a korai záróra több értékes hangverseny végéről fosztotta meg tagjainkat.

A Szegedi Hídban rendszeresen foglalkoztunk zenei kérdésekkel. Különösen nagy visszhangot váltott ki egyik legutóbbi cikkünk, mely a Dankó Pista

Társaság káros működése ellen emelte fel szavát.

A Magyarságismereti Munkaközösség tápéi gyűjtőmunkája során a népdalgyűjtés is megkezdődött, azonban a folyamatban lévő munkáról egyelőre korai volna írni.

A Magyar Kultúra „tollhegygel”

ledőf, pontosabban megöngyilkoltat három deákot. Őt szegedi deákról ír, aki a múlt tanévi színjátszó munkában résztvett és öngyilkos lett.

Ebből az az igazság, hogy kettő, s annak a tragikus esetnek se volt semmi, de semmi köze a színjátszó munkához.

Hogy ez mennyire így van, arra nézve legyen szabad a nyilvánossággal ennyit közölnünk: ifj. Horváth István és Tóth Kata öngyilkossága idején kérte a Szei Tanácsa az Egyetemi Tanácstól annak a hivatalos, szigorú kivizsgálását, hogy a színjátszó munkának volt-e csak a legsecskélyebb köze is a tragédiához. Illetékes helyen akkor beadványunkat azzal intézték el, hogy napnál világosabb, hogy arról szó sem lehet, hogy okkal és joggal összefüggésbe hozhassák a színjátszó munkát a tragédiával.

Nagyon fáj nekünk a Magyar Kultúra tollhegyszúrása!

Ha ilyen helyen is ennyi lelkiismeretességgel néznek az igazságnak utána, akkor igazán kétségbe kell esnünk!...

Legalább arra hadd hívjuk föl a Magyar Kultúra „tollhegyes” urának, vagy urainak a figyelmét, hogy aki ilyen szemérmességet valótlanítástól olvas a soraik közt, abban könnyen fölvehető az a gondolat is, hogy talán más tollhegyszúrásuk mögött is ennyi az igazság!...

Mi pedig kérjük, hogy legyen — és hisszük, hogy lesz — az illetékesekben annyi vallásos lelkiismeretes igazságszeretet, hogy helyreigazító cikket írjanak ennek a cikküknek a hatására!...

Sóvágó Gábor:

A ifjúságról és az E. Ö. M. férfitáborokról

A munkatáborok szükségességét vitatni, kárhoznatni, ma már józan észszel nem lehet.

A munkaszolgálat: *országépítés!*

Kötelezővé tételét nemzetgazdasági és nemzetnevelési célok egyenlő dinamikával sürgetik.

E téren a nemzetgazdasági feladatok a következők:

Új utak építése, szikesek javítása, víznyös területek termőfölddé alakítása, csatornák, árkok készítése, repülőterek tisztogatása és létesítése, leveleltérek építése, gátak, töltések erősítése, a telepítés előkészítése. Az egyén gyenge ilyen költséges és nagyarányú munkák elvégzésére. Ez közkötelesség az egyetemes nemzeti fejlődés érdekében.

„A mult kiesett hatalmunkból, de a jövőnek urai vagyunk” kiáltja fel a legnagyobb magyar. Igen, urai vagyunk és urai lehetünk! Ha ifjúságunkat az egyetemen szerzett szellemi, — a vér és a környezet hatása alatt kialakuló erkölcsi tudatában egy olyan irányítással szereljük fel, melynek neve tiszta lelkiismeret, iránya pedig a centrifugális nézeteket megfordító, összpontosító *mélymagyarság ismeret.*

Ennek a célnak az eléréséhez igyekszik az E. Ö. M. is segédkezni nyújtani.

AZ E. Ö. M. JELENLEGI SZERVEZETE.

Az E. Ö. M. élén vitéz nemes szinay Béla ny. áll. altábornagy áll főparancsnoki minőségben. Támogató szerv: az Értelmiségi Munkanélküliek Kormánybiztosa Dr. Kultsár István min. osztályfőnök. A tábornok költségvetése a kultuszminisztérium tár-

cájának keretében készül, így legfőbb hatósága a m. kir. kultuszminiszter.

A Főparancsnokságon az egyes osztályokat az I. és II. segédtsízt, a fogyelemiügyi előadó (magasrangú tisztek), valamint a férfi személyiügyi, női személyiügyi főelőadó, a műszaki főelőadó vezetik.

A férfi munkatáborok vezetőit Tihanyban 70 napig tartó tanfolyamon képezik ki a Főparancsnokság beosztott előadói, vancsorelőadók, elsősorban pedig a tanfolyam vezető tisztjei, jelenleg Trunkó Aladár ny. vezérkari ezredes, vitéz Setéht Vince ny. gyalogsági ezredes és Zerdahelyi Sándor ny. utászvezredes.

A tanfolyam hallgatói E. Ö. M. szolgálatot már teljesített ifjak lehetnek, akiket a tanfolyam végén rangsorozásuknak megfelelően 6 tábor élére állítanak. A tábor ura a táborparancsnok, helyettese az *építésvezető, I. szkp.* A gazdasági ügyeket a gazdaságvezető intézi, a felszerelési ügyeket a *II. szkp., szertáros.* Egy tanfolyamon kiképzett rajparancsnok a szolgálatvezető. Ő osztja be a tábor tagjait naposi, ügyeletési, készletügyi szolgálatra.

A tábor — rajtuk kívül — 72 msz-ból áll, akiket önkéntes jelentkezésük után a Főparancsnokság oszt szét. Ebben az évben Tihanyban, Kecskeméten, Érden, Losoncon, Rimaszombaton és Bonchidán szervezik meg a férfi táborokat, ahol feltöltő, csatornázó, töltésképző és vízlevezető munkálatokat fognak végezni.

A táborokat a szokásos Főparancsnoki szemlén túl gyakorta felkeresi a táborparancsnok, aki a vezetőképző tanfolyam vezetőtisztjei közül kerül ki. Egy táborparancsnok 2—4 táborra ügyel fel.